

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2020-2023

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNNAN 6. KOKOUS (6/2020–2023)

Aika: Torstaina 28.10.2021 klo 11.00–13.00

Paikka: Teams-kokous

Puheenjohtaja Tuomo Puumala
Varapuheenjohtaja Jorma Waldén

Musiikintekijä Markus Nordenstreng
Lakimies, VT Minna Aalto-Setälä, Keskuskauppakamari
Johtava asiantuntija Johanna Halkola, RadioMedia ry, edustajanaan Taina Roth
Toiminnanjohtaja Sanna Haanpää, Suomen tietokirjailijat ry
Toiminnanjohtaja Antti Kotilainen, Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
Toiminnanjohtaja Elina Kuusikko, Suomen Näyttelijäliitto ry
Lakimies Aura Lehtonen, Suomen Taiteilijaseura ry
Toimitusjohtaja Valtteri Niiranen, Kopiosto ry
Tekijänoikeusasiamies Maria Rehbinder, Aalto-yliopisto
Toimitusjohtaja Risto Salminen, Teosto ry
Varapuheenjohtaja Tapani Tarvainen, Electronic Frontier Finland EFFI ry, sijaisenaan Elias Aarnio
Toimitusjohtaja Elina Ussa, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
Edunvalvontajohtaja Lauri Kaira, Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry
Apulaisjohtaja Mikko Kuutti, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Lakimies Pekka Heikkinen, Kansalliskirjasto
Lakimies Sanna Nikula, Suomen Journalistiliitto ry
Lakimies Ira Hietanen-Tanskanen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
Johtaja Riikka Tähtivuori, Medialiitto
Lakiasiaintohtaja Merja Karhapää, Sanoma Oyj
Toiminnanjohtaja Anne Salomaa, Sanasto, edustajanaan Juha Pihlajaniemi
Lakiasiaintohtaja Katri Olmo, YLE
Mikael Laakso, Hanken
Toiminnanjohtaja Sini Oinonen, Suomen Kirjailijaliitto ry
Toiminnanjohtaja Sonia Meltti, Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat ry
Asiantuntija Albert Mäkelä, Suomen Yrittäjät ry

Ministeriöiden ja viranomaisten asiantuntijat

Ylijohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hallitusneuvos Anna Vuopala, opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri
Tekijänoikeusneuvos Viveca Still, opetus- ja kulttuuriministeriö
Sanni Eerola, korkeakouluharjoittelija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Lähetystöneuvos Mari Lankinen, ulkoministeriö
Erityisasiantuntija Sirpa Sillstén, liikenne- ja viestintäministeriö
Lakimies Petra Sormunen, Patentti- ja rekisterihallitus
Neuvotteleva virkamies Tanja Müller, työ- ja elinkeinoministeriö

11.00 Vsi Tuomo Puumala avaa kokouksen

Puumala avasi kokouksen ja totesi, että päivän pääteema on HE-luonnoksen käsittely, joka alkaa aloitetaan viimeistään klo 11.30. Kalvosetit löytyvät [Hankeikkunasta](#).

11.05 Ajankohtaisia kuulumisia OKM:stä ja jäseniltä

Anna Vuopala, OKM

Vuopala esitteli hyvin lyhyesti IPSTRA-valmistelua, joka on lausuntokierroksella saadun palautteen jälkeen käyty myös ohjausryhmässä läpi. Nyt se on erityisavustajien arvioitavana, ja se tullaan myös käyttämään OSSI-ministeriryhmässä lausuntokierroksen jälkeen. Esteettömyysdirektiivin voimaansaattaminen on myös edistynyt mutta aikataulua on jouduttu venyttämään useiden hankalien kysymysten selvittämiseksi. Vuodenvaihteessa HE-luonnos saatetaan lausuntokierrokselle.

11.15 Tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittäminen 2020–2022

Anna Vuopala, OKM

Vuopala esitteli 5.10.2021 pidetyn pyöreän pöydän keskustelujen antia. [Videotallenne ja kalvosetit löytyvät Dialogiportaalista](#). Alustuksissa päivitettiin tilannetta luovilla aloilla viime vuonna pidettyjen pienryhmäraportointien jälkeen. Käytännöt-ryhmää vetänyt Turo Pekari totesi, että oli hienoa, että useimmat luovien alojen edustajat olivat kerätyissä palautteissaan todenneet, että tulossa on merkittäviä raportointi- ja tilitysjärjestelmien uudistuksia, joissa infrastruktuurin yhteistä kehitystä on mahdollista ottaa huomioon. Uusia teknologioita on tulossa käyttöön, ja musiikkikentällä on seurannassa muutamia erittäin kiinnostavia hankkeita ml. hajautettuun teknologiaan liittyvät on-chain tekijänoikeusjärjestö (IT) ja EU:lle selvityksen tehneet Digiciti-yrityksen oikeuksien ilmoittamisprosessi. Infrastruktuuri on saanut merkittävää huomiota myös ulkomaisten toimijoiden keskuudessa. Tekniikkar ryhmän osalta kuvattiin laajempaa datatalouden kehitystä, ml. Findy-hanketta, joka on suomalainen luottamuspalveluita tarjoava palvelu, jolla myös luovien alojen tekijänoikeusdataa voisi tunnistaa, verifioida ja saattaa tarvitsijoiden käyttöön. Timo Hotti, OP:sta oli tilaisuudessa herätellyt keskustelua siitä, oliko syntynyt tarkempaa kuvaa siitä, mitä luovien alojen infrastruktuurin kehityksellä haetaan ja olivatko esim. data-avaruudet luovien alojen tavoitteena. Lopuksi Anna Haapanen Dittmar&Indreniukselta kertoi, että vaikka infrastruktuuri ei ole oikeudellista, eikä se muuta oikeuksia, sen kehittämiseen vaikuttavat useat eri sääntelyt. Niistä keskeisimpinä mm EU:n komission aloitteet yhteisestä datanhallinnointi- ja tietosuojasta sekä vielä tulossa oleva Datasäädös. Puheenjohtajana toiminut Olli Pitkänen totesi, että luovien alojen toimijoiden olisi mahdollista pohtia seuraavassa vaiheessa minkälaisia rooleja heillä oli suhteessa tekijänoikeusjärjestelmän dataan.

Vuopala totesi, että Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan komissioon jo EU:n pj-kaudesta lähtien, ja muodostamaan mm. dataprinsiipit ihmiskeskeiselle, tasapainoiselle ja toimivalle datataloudelle. Tällaisten prinsiippien perusteella avulla voisi helpommin kuvata, mitä käyttötarpeita datalle voisi luovilla aloilla olla. Lisäksi on tarpeen huomata, että tarvitaan tietty minimimäärä erilaista metadataa, jotta infrastruktuuri voi vastata tekijänoikeusjärjestelmän tarpeisiin. Sääntelystä puheenollen on myös huomattava, että datasäädös pyrkii varmistamaan, että dataa voidaan käyttää mutta samalla, että IP-oikeuksia ja oikeuksia kunnioitetaan ml. 50 d§:n mukaista oikeuksien hallinnointitietojen osalta.

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA 2020-2023

Pyöreän pöydän keskusteluissa Teoston ja Kansalliskirjaston puheenvuoroissa nousi tärkeimpänä esiin se, että yksittäin ei kehitystyötä kannata tehdä, vaan yhteistyöllä ja erityisesti datanhallintaa koskevalla strategisemmalla lähestymisellä voidaan parhaiten saavuttaa hyötyjä datanjakamisesta. Samalla on panostettava käyttöönottoon ja skaalautuvuuteen. Kansalliskirjasto kertoi pääpiirteissään ISNI-tunnistetta koskevasta hankkeesta, jossa tekijänoikeusjärjestöissä otettaisiin käyttöön niiden omien tunnisteidensa ohella uusi yhteentoimivuutta ja datan laatua kehittävä tunniste. Hanke hakee avustusta uusista elpymisvälineen varoista ja jatkaa hanketta myöhemmin myös API:en ja niiden kautta datanjakamisen suuntaan, ottaen huomioon myös mahdollisuudet kv-tason kehitykseen.

11.20 DSM-direktiivin voimaansaattamista koskeva HE-luonnos

Still esitteli voimaansaattamisen tilannetta EU-maissa ja aikataulua, jolla HE-luonnosta on valmisteltu. Lausuntoaika on käynnissä 31.10 asti.

Still esitteli myös HE-luonnoksen eri sääntelykokonaisuuksia, jonka jälkeen varattiin aikaa kysymyksille ja kommenteille.

HE-luonnoksesta käytiin laajasti keskustelua.

13.20 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja jatkoi kokousta sen verran, että suurin osa HE-luonnoksesta saatiin käytyä lävitse.